

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades taotleja OÜ Forek 02.04.2026 esitatud keskkonnaloa taotlust nr T-KL/1030111-4 ja võttes aluseks maapõueseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lg 1 p 4 ning haldusmenetluse seaduse § 53 lg 1 p 4, lg 2 p 2 ja 3, § 61 lg 1, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Anda taotlejale OÜ Forek tähtajaline keskkonnaluba nr KL-527559 5 aastaks aadressil Järveääre, Anelema küla, Põhja-Pärnumaa vald, Pärnu maakond (katastritunnused 63801:001:1193; 63801:001:0960; 63801:001:0959) asuval Anelema dolokivimaardla Anelema V dolokivikarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamiseks;

1.2. Määrata keskkonnaloale nr KL-527559 kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse peatükis 3.3.4 "Kõrvaltingimuste seadmine" toodust.

1.3. Korraldus jõustub taotlejale OÜ Forek teatavakstegemisel.

2. ASJAOLUD

2.1. Taotluse läbivaatamine

OÜ Forek esitas 29.09.2025 Keskkonnaametile taotluse nr T-KL/1030111 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS numbriga DM-133628-1). Nõuetekohane taotlus nr T-KL/1030111-4 (registreeritud KOTKAS-s numbriga DM-133628-17) esitati 02.04.2026. Menetluse aluseks on 02.04.2026 esitatud parandustaotlus nr T-KL/1030111-4 (edaspidi *taotlus*).

Ettevõtte taotleb tähtajalist luba täitedolokivi kaevandamiseks.

Taotletava Anelema V dolokivikarjääri mäeeraldis ja selle teenindusmaa asub Pärnu maakonnas Põhja-Pärnumaa vallas Anelema külas jäädes eraomandisse kuuluvatele kinnistutele Järveääre (katastritunnusega 63801:001:1193), Iirise (katastritunnusega 63801:001:0960) ja Põlde (katastritunnusega 63801:001:0959).

Tegemist on uue mäeeraldisega, mille pindala on 3,18 ha ja teenindusmaa pindala 3,24 ha. Kaevandatava katendi kogus 92 tuh m³, millest mulla kogus 9 tuh m³. Maavaravaru paikneb

osaliselt allpool põhjaveetaset.

Taotletav mäeeraldis hõlmab osaliselt Anelema dolokivimaardla (registrikaardi nr 47) täitedolokivi aktiivse tarbevaru 33 ja 34 plokki. Plokist 33 jääb välja lõunapoolne ala, mida kasutatakse mäeeraldis teenindusmaana, kuhu moodustatakse müratõkkevall. Plokist 34 jääb välja lõunapoolne ala, kuna mäeeraldis või selle teenindusmaa asub elamule lähemal kui 100 meetrit.

Anelema V dolokivikarjääri piires olevate plokkide varu maavarade registri kohaselt on järgmine (seisuga 30.06.2025):

33 plokk (täitedolokivi) – 137 tuh m³

34 plokk (täitedolokivi) – 177 tuh m³

Kaevandatav varu kogus kokku 267 tuh m³.

Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 67 tuh m³. Maavara kasutatakse tükikivina, killustikuna ehitusbetooni valmistamiseks, killustikuna asfaldi- ja betooni segudeks. Keskkonnamoju kehtivusajaks taotletakse 5 aastat ja kaevandatud maa korrastamise suunaks on tehisveekogu ja rohumaa.

Vee ärajuhtimine on vajadusel võimalik läbi olemasoleva Anelema II dolokivikarjääri teenindusala, kasutades olemasolevaid settebasseine ja pumplat. Kuna varu arvutuse ala paikneb töötava dolokivikarjääri lähedal, millest toimub kaevandamise käigus põhjavee väljapumpamine, on uue ala kasutuselevõtust tingitud (lisanduv) mõju põhjaveele marginaalne. Anelema V dolokivikarjääris eraldi põhjavee väljapumpamist ei toimu, sest see jääb juba põhjavee taseme alanduse piirkonda.

Taotletava Anelema V dolokivikarjääri territooriumil ei ole plaanitud vee pumplaid ega väljalaske, seega täiendavat vee-erikasutuse luba seal vaja ei ole. Karjääris veetaset ei alandata ega suurendata alanduslehtrit, seetõttu ei suurene lähedal asuvas Anelema karjäärist välja pumbatava vee vooluhulk.

Geoloogiliste uuringute teostaja oli OÜ J.Viru Markseideribüroo (registrikood 11644539).

Geoloogilise uuringu aruande nimetus: Seletuskiri maavaravaru arvele võtmiseks Anelema dolokivimaardlas (seisuga 01.06.2024). EGF number: 9883. Varu arvele võtmise otsuse kuupäev ja number: 28.06.2024 nr 1-17/24/1407.

Geoloogilise uuringu aruande nimetus: Seletuskiri maavaravaru arvele võtmiseks Anelema dolokivimaardlas (seisuga 29.04.2024). EGF number: 47174. Varu arvele võtmise otsuse kuupäev ja number: 24.04.2025 nr 13-5/25-49.

Taotletav mäeeraldis ning selle teenindusmaa kattuvad täielikult Rapla-ja Pärnumaa maavarade

teemaplaneeringu alusandmestiku täpsustamise üldgeoloogilise uurimistöö uuringuruumi alaga (loa nr YGUL/522251, loa omaja Eesti Geoloogiateenistus, luba kehtib kuni 14.08.2027).

Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnanaloo taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnanaloo taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 1 990 eurot on tasutud 25.09.2025 kehtinud riigilõivuseaduse § 136² lõike 1 punkti 4 kohaselt.

Keskkonnanaloo taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Eesti Geoloogiateenistus (06.04.2026 kirjaga nr 13-1/26-539, registreeritud KOTKAS-s 07.04.2026 nr DM-133628-19).

Lähimad elamud jäävad Anelema V dolokivikarjääri mäeeraldisse teenindusmaa piirist ~44-102 m kaugusele – Matsu (katastritunnus 63801:001:0268) ~44 m kaugusel, Põlde (katastritunnus 63801:001:0959) ~59 m kaugusel, Jaagu-Andrese (katastritunnus 18803:002:0372) ja Uuetooma (katastritunnus 63801:001:0270) ~100 m kaugusel ning Matsu-Jüri (katastritunnus 63801:001:1192) ~102 m kaugusel. Teised elamud jäävad ~164 – 481 m kaugusele – Annuse (katastritunnus 18803:002:0126) ~164 m kaugusel, Kopli (katastritunnus 18803:002:0115) ~218 m kaugusel ja Tooma (katastritunnus 18803:002:0021) ~481 m kaugusel teenindumaa piirist. Vajalikud kooskõlastused on OÜ-l Forek olemas.

Põhja pool piirneb taotletav Anelema V dolokivikarjäär Anelema dolomiidikarjääri mäeeraldisega (katastritunnus 18803:002:0119), millel paikneb Anelema maardla ehitusdolokivi aktiivse reservvaru (aR) plokk 3. Anelema dolokivikarjääris kaevandab OÜ Forek kaevandamisloa nr KMIN-083 alusel (kehtivus kuni 16.07.2049). Ida pool on külgnemine maaüksusega Matsupõllu (katastritunnus 63801:001:0269) ja Anelema II dolokivikarjääri mäeeraldisega, kus kaevandab OÜ Forek maavara kaevandamise loa nr L.MK/333947 alusel (kehtivus kuni 19.11.2049).

Taotletav Anelema V dolokivikarjäär ei kattu looduskaitsealade ja muude kitsendusi põhjustavate objektide ega nende kaitsevöönditega.

Lähim Natura 2000 võrgustikku kuuluv ala on umbes 2,5 km kaugusel loode suunas asuv Oese soo loodusala (RAH0000316), mille kaitse-eesmärgiks on elupaigatüübid rabad (*7110), siirde ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), liigirikkad madalsood (7230) ning siirdesoo ja rabametsad (*91D0) ning eesti soojumikas (*Saussurea alpina ssp. esthonica*).

Mäeeraldisse teenindusmaast ~ 193 – 223 m kaugusele lääne suunda jäävad vääriselupaigad VEP210775 ja VEP210774. Põhitüübiks on laialehised metsad. Tegemist on angervaksa kasvukohatüübiga. Majandamisjuhiseks on „mitte raiuda“ ja „surnud ja lamapuitu mitte

eemaldada“.

Mäeeraldise võimalikus mõjualas kaitstavad liigid/loodusobjektid: must-toonekurg (*Ciconia nigra*) - KLO9124446 (~7,4 km kaugusel, projekteeritav Eametsa must-toonekure püsielupaik), KLO9128703 (~9,6 km kaugusel), KLO9128708 (~6,2 km kaugusel).

Muud liigid: suurkoovitaja (*Numenius arquata*; KLO9116647) põhja suunas umbes 530 meetri kaugusel. Sookurg (*Grus grus*; KLO9115086) loode suunas umbes 800 meetri kaugusel. Põldtsiitsitaja (*Emberiza hortulana*; KLO9116413) põhja suunas umbes 1,1 kilomeetri kaugusel. Põhja nahkhiir (*Eptesicus nilssonii*; KLO9115586) põhja suunas umbes 2,42 kilomeetri kaugusel. Väikekonnakotkas (*Clanga pomarina*; KLO9124380) lõuna suunas umbes 3,2 kilomeetri kaugusel.

2.2. Taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 29.09.2025 keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu koheselt pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusele (edaspidi *kohalik omavalitsus*; KeÜS § 43 lg 1 ja 2).

Loa andja teavitas taotlejat menetluse algatamisest ning küsis kohalikul omavalitsuselt täiendavalt arvamust (registreeritud KOTKAS-s 06.04.2026 numbriga DM-133628-18) nõuetekohaseks tunnistatud taotluse kohta (KeÜS § 43 lg 2¹, MaaPS § 49 lg 6).

Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 15.04.2026 otsusega nr 16 (registreeritud KOTKAS-s 17.04.2026 nr DM-133628-20) nõustus Anelema V dolokivikarjääri keskkonnavalitsuse menetlemisega tingimuslikult (vt ptk 3.3.2.)

Loa andja teavitas avalikkust loa menetluse algatamisest 19.12.2025 väljaandes Ametlikud Teadaanded. Lisaks teavitas piirinaabreid ja mõjutatud isikuid taotluse esitamisest (registreeritud KOTKAS-s 19.12.2025 numbriga DM-133628-9; KeÜS § 46 lg 1 p-d 1 ja 2). Loa andja otsustas jätta ajalehes teade avaldamata, kuna taotlusmaterjalide põhjal kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või -risk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi (KeÜS § 47 lg 2).

Keskkonnaamet tegi menetlusest teatamisel ja eelnõude avalikustamisel ettepaneku, et avalikku arutelu ei korraldata, kui menetlusosalised ei ole ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks esitanud selle suhtes vastuväiteid (HMS § 50 lg 2 p 1, lg 3). Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus tegi ettepaneku avaliku arutelu korraldamiseks. Avalik arutelu *toimus xx.xx.xxxx (kus? nt X valla rahvamajas ja Microsoft Teams'i keskkonnas), arutelu protokoll on kättesaadav KOTKAS-s (registreeritud xx.xx.xxxx numbriga DM-xxxxxx-xx). Avaliku arutelu tulemust on täpsemalt kirjeldatud peatükis 3.4.*

Loa andja teavitas xx.xx.xxxx loa andmise otsuse eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja saatis menetlusosalistele ja huvitatud isikutele tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks (HMS § 48 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, KeÜS § 48 lg 1, 3 ja 4).

Eelnõudele ei esitatud ettepanekuid ega vastuväiteid/esitati ettepanekuid ja vastuväiteid (vt korralduse peatükist 3.4.).

2.3. Keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

KeHJS § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda *KMH* algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetellusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (edaspidi *KMH määrus*).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama *KMH* algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet jättis 30.06.2026 kirjaga nr DM-133628-26 „Anelema V dolokivikarjääri keskkonnamõju taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine“ algatamata *KMH* Anelema V dolokivikarjääri mäeeraldise keskkonnamõju taotlusele. Kavandatava tegevuse keskkonnamõju ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja keskkonnamõju kõrvaltingimustena (vt ptk 3.3.3.).

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnamõju andmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga – sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Keskkonnamõju antakse vastavalt taotlusele tähtsajaliselt (KeÜS § 53 lg 2 p 1).

Kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15-ks aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2).

3.1.1. Maavara kaevandamine

3.1.1.1. Lubatav tegevus

Ettevõtte on luba (seaduses ka kui *kaevandamisluba*) vajalik maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lg 1).

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnanaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnanaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnanaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnanaloa andja kaevandamise keskkonnanaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Anelema V dolokivikarjääri keskkonnanaloa taotluse 06.04.2026 kirjaga nr DM-133628-18 Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusele avamuse avaldamiseks.

Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 15.04.2026 otsusega nr 16 nõustus Anelema V dolokivikarjääri maavara kaevandamise keskkonnanaloa taotlusega nr T-KL/1030111-4 tingimuslikult.

3.1.1.2. Nõuded maavara kaevandamisele

Nõuded maavara kaevandamiseks seatakse keskkonnaloale kõrvaltingimustena vt ptk 3.3.4.

3.1.2. Jäätmete käitlemine

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldisel teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmete kohta.

Katendiks on muld (kasvukiht) ja moreen. Katendi maht mäeeraldisel on 92 tuh m³, millest muld moodustab 9 tuh m³. Katend on otstarbekas eemaldada järk-järgult ning ladustada mäeeraldisel ja selle teenindusmaal. Sealjuures tuleb mullakiht ladustada muust katendist eraldi.

Peale lõhkamist suuremad tükid purustatakse vajadusel täiendavalt hüdrovasaraga. Järgnevalt laeb ekskavaator kobestatud kivi kallurautole, mis veab dolokivi olemasolevasse Anelema II dolokivikarjääri mäeeraldisel paiknevasse statsionaarsesse purustus-sorteerimissõlme, kus toimub materjali purustamine ja killustiku erinevateks fraktsioonideks sorteerimine.

Peale kaevise purustamist ja sorteerimist paigutatakse erineva fraktsiooniga materjal

frontaallaaduriga vastavatesse ladudesse. Materjali nõudluse korral tõstetakse materjal frontaallaaduri abil uuesti kalluri kasti ning suunatakse edasi tarbijateni.

Ladustatud katendi puhul on tegemist saastumata pinnasega, mis ei kujuta keskkonnoahtu õhku või vette eralduvate saasteainete teke ja levik on välistatud, sest tegemist on saastumata materjaliga. Juhul, kui mäeeraldise teenindusmaal müra- ja tolmutõkkevallidesse ladustatud katendit ei kasutata ala korrastamisel 3 aasta jooksul, on katendi korral tegemist mittemaakse maavara kaevandamisjäätmatega, mis ei ole tootmisprotsessi otsene eesmärk (kood 01 01 02). Juhul, kui eelkirjeldatu rakendub, siis on katendi puistangute korral tegemist B kategooria jäätmehoidlaga, kuna välistatud on jäätmehoidlast õhku või vette eralduvate saasteainete teke ja levik, sest tegemist on saastumata materjaliga. Samuti on välistatud jäätmehoidlast tuule- ja vee erosiooni mõjul materjali laialikandumise oht, sest vallid haljastuvad vegetatsiooniperioodil 1–3 kuu jooksul. Vallid likvideeritakse mäeeraldise korrastamisel. Kaevandatud maa korrastatakse tehisveekoguks ja rohumaks vastavalt koostatavale korrastamisprojektile. Kui korrastamistöodel ei vajata katendit hulgal, mis on mäeeraldiselt kaevandamise käigus eemaldatud, võõrandatakse katend Maapõueseaduse § 99 kohaselt.

Keskkonnale ohtlikud jäätmehoidmed tuleb koguda teistest jäätmehoidmetest eraldi (määrdeõlid, pliiaakud, patareid, õlised kaltsud jms) ja käidelda nõuetekohaselt (viia jäätmehoidla vms).

3.2. Loa andmisest keeldumise aluste hindamine

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb hetkel kehtiva MaaPS §-s 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

MaaPS § 55 lõige 2 punktides 1-9 toodud asjaolusid Anelema V dolokivikajääri mäeeraldise, mäeeraldise teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

MaaPS § 55 lõige 2 punkt 10 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 10 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 11 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus keskkonnaloa andmisega. Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu nõustus loa andmisega tingimuslikult. Loa taotleja on antud tingimustega nõustunud. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 11 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 12 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui taotletava keskkonnaloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega.

Keskkonnaameti 30.06.2026 kirjaga nr DM-133628-26 kinnitatud KMH eelhinnangu järelalus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 12 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. *OÜ-l Forek ei ole seisuga xx.xx.2026 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest. Seega esineb/ei esine MaaPS § 55 lõike 3 punkti 1 kohast keeldumise alust.*

3.3. Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muuhulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnaluba on haldusaktiks, mille andmise või mitte andmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutusõiguse alusel.

HMS § 3 lg 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lg 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lg 2). MaaPS § 56 lg 1 p 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldisel teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.3.1. Kinnistu kasutusõigus

Tegevuskoha kinnistu ei kuulu ettevõttele, kuid taotleja on esitanud kinnituskirja, mis annab talle õiguse kasutada kinnistut. Samas on loa andjal muuhulgas vajalik arvestada asjaoluga, et tegevuskohaks oleva kinnistu omandi- või kasutusõigus võib muutuda või lõppeda. Loa andjal on õigus tunnistada haldusakt, mis andmise ajal oli õiguspärane, isiku kahjuks edasiulatavalt kehtetuks, kui haldusorganil oleks olnud õigus jätta haldusakt hiljem muutunud faktiliste asjaolude tõttu või hiljem muudetud õigusnormi alusel välja andmata ja avalik huvi haldusakti kehtetuks tunnistamiseks kaalub üles isiku usalduse, et haldusakt jääb kehtima (HMS § 66 lg 2 p 2). Kuivõrd loa andjal on õigus jätta luba andmata kui puudub tegevuskohaks oleva kinnistu kasutusõigus, peab loa andja põhjendatuks jätta endale õiguse tunnistada käesoleva korraldusega antav luba nr KL-527559 kehtetuks, kui tegevuskoha kasutamise õiguslik alus lõpeb (HMS § 53 lg 1 p 4).

Loa omaja on kohustatud teavitama loa andjat käitise tegevuskoha kasutusõiguse lõppemisest (sh ülesütlemisest) või muutmisest viivitamatult, kuid mitte hiljem kui 7 päeva jooksul pärast vastava muudatuse jõustumist või kasutusõiguse lõppemist. Kui tegevuskoha kasutusõigus lõpeb või muutub ning loa andjale ei ole esitatud uut tegevuskoha kasutusõigust tõendavat dokumenti, võib loa andja tunnistada loa nr KL-527559 kehtetuks.

3.3.2. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 15.04.2026 otsusega nr 16 nõustus Anelema V dolokivikarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa taotlusega nr T-KL/1030111-4 järgmistel tingimustel:

- lubatud tööaeg karjääris ja väljaveol 8:00-18:00 esmaspäevast reedeni. Laupäev ja pühapäev ning riiklikel pühadel tööd ega väljavedu ei toimu;

- karjääri mõjupiirkonda jäävate kaevude seire teha vähemalt 1 x aastas, kui kaevandamise tulemusena olemasolevates kaevudes alaneb veetase tarbimist mittevõimaldavale tasemele või vee kvaliteet halveneb (oluline negatiivne mõju), tuleb arendajal asendada need sügavamatest veekihtidest toituvate kaevudega ja kanda kõik sellega kaasnevad kulud (s.h. põhjendatult vanade kaevude tamponeerimine ja uute veetrasside toomine hooneteni). Uued kaevud tuleb rajada nii ruttu kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 1 kuu jooksul probleemi ilmnemisest;

- karjäärast kaevise transportimisel kasta transporteid. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välitemperatuur on üle +5 kraadi, niisutada mäeeraldisel kaevise transpordiks kasutatavaid sõiduteid pidevalt. Kuivadel ilmastikutingimustel kasutada materjali veoks koormakatteid ja valida sobivsõidukiirus, et koormast ei lenduks peeni osakesi;

- lisaks lõuna suunda rajatavatele müratõkkevallidele rajada vallid ka karjääri läänesuunda;

- väljaveoks kasutatavate teede seisundi tagamiseks ja jooksvate hooldustööde osas keskkonnaloa omanikul teha tihedat koostööd tee omanikega ja kasutamise ajal pidevalt jälgida, et tee seisukord ei halveneks ning vastaks majandus- ja kommunikatsiooniministri 14.07.2015 määrus nr 92 toodud nõuetele.

3.3.3. Eelhinnangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhinnangu ning otsustanud 30.06.2026 kirjaga nr DM-133628-26 Anelema V dolokivikarjääri keskkonnaloa taotlusele jätta KMH algatamata. Anelema V dolokivikarjääri kaevandamisega kaasneda võivaid keskkonnahäiringuid on pikemalt käsitletud eelhinnangu punktides 3.1.5., 3.1.7 - 3.1.8., 3.2.3.-3.2.4 ja 3.3 ning siinkohal ei korrata. Eelhinnangu lõppjärgeldusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline negatiivne keskkonnamõju.

Lähtuvalt eelhinnangu kaalutlustest ja Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 15.04.2026 otsusest nr 16 esitati eelhinnangus keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks järgmised keskkonnameetmed, millega tuleb loa andmisel arvestada:

1. Lubatud tööaeg karjääris ja väljaveol 8:00-18:00 esmaspäevast reedeni. Laupäev ja pühapäev ning riiklikel pühadel tööd ega väljavedu ei toimu;
2. Teostada karjääri mõjupiirkonda jäävate kaevude (Mardi-Jaani, Jaagu-Andrese, Põlde, Matsu kinnistutel) põhjavee kvaliteedi ning veetaseme seiret üks kord aastas;
3. Juhul kui loa omaniku tegevuse tõttu peaks piirkonna majapidamiste veevarutuses ilmnema häiringuid, siis on loa omaniku kohustus häiringud kohe koheselt kõrvaldada;
4. Kui loa omaniku väitel ei ole veevarustuse häiringud seotud kaevandamisega, tuleb kaevandajal tellida täiendav eksperthinnang, mille raames antakse hinnang, kas kaevude veetaseme ja vee kvaliteedi muutused on tingitud kaevandamisest. Eksperthinnang tuleb esitada Keskkonnaametile ja Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusele;
5. Kui eksperthinnanguga on tõendatud, et veetase karjääri mõjupiirkonnas olevates kaevudes on langenud tarbimist mittevõimaldavale tasemele või vee kvaliteet on halvenenud kaevandaja tegevuse tõttu, siis tuleb arendajal asendada need sügavamatest veekihtidest toituvate kaevudega ja kanda kõik sellega kaasnevad kulud (s.h. põhjendatult vanade kaevude tamponeerimine ja uute veetrasside toomine hooneteni). Uued kaevud tuleb rajada nii ruttu kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 1 kuu jooksul;
6. Karjäärist kaevisse transportimisel kasta transporteid. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välitemperatuur on üle +5 kraadi, niisutada mäeeraldisel kaevisse transpordiks kasutatavaid sõiduteid pidevalt. Kuivadel ilmastikutingimustel kasutada materjali veoks koormakatteid ja valida sobiv sõidukiirus, et koormast ei lenduks peeni osakesi;
7. Rajada vähemalt 3 m kõrgused müratõkkevallid karjääri lääne ja lõuna suunale;
8. Väljaveoks kasutatavate teede seisundi tagamiseks ja jooksvate hooldustööde osas keskkonnaloa omanikul teha tihedat koostööd tee omanikega ja kasutamise ajal pidevalt jälgida, et tee seisukord ei halveneks ning vastaks majandus- ja kommunikatsiooniministri 14.07.2015 määrus nr 92 toodud nõuetele;
9. Enne kaevandamise alustamist ning kuivendusvee juhtimisel Angoja ojja tuleb mõõta Angoja vee ja kuivendusvee vastavad hüdrokeemilised näitajad. Kui näitajad erinevad üle 10%, tuleb leida hüdrotehnilised lahendused, mis vähendavad setete, toitainete ja pH mõju ojale. Mõõtmise tulemused tuleb esitada Keskkonnaametile

Taotleja ei ole esitanud tingimustele vastuväiteid, kuid 13.05.2026 kirjaga (registreeritud KOTKAS-s 14.05.2026 nr DM-133628-22) on juhtinud tähelepanu tingimustele nr 1 ja 9:

1. Lubatud tööaeg karjääris ja väljaveol 8:00-18:00 esmaspäevast reedeni. Laupäev ja pühapäev ning riiklikel pühadel tööd ega väljavedu ei toimu

Oleme sellega nõus kuid juhime tähelepanu, et kõrvalt vaatajale ei pruugi olla arusaadav selle tingimuse täitmine kuivõrd vahetult külgnevas Anelema II karjääris on lubatud tööaeg 7 – 19:00. Ja Anelema karjääris 7 – 21:00. Kõige segasem on selles suhtes väljaveo punkt, mis toimub läbi mõlema eelpoolmainitud karjääri. Hetkel saan aru, et punkt on mõeldud olukorras kui karjäärist hakataks otse lõunasuunas välja vedama.

Keskkonnaamet teeb ettepaneku muuta tingimust nr 1 järgnevalt:

- Lubatud tööaeg karjääris ja väljaveol 7:00-19:00 esmaspäevast reedeni. Laupäev ja pühapäev ning riiklikel pühadel tööd ega väljavedu ei toimu.

9. Enne kaevandamise alustamist mõõta Angoja näitajaid

Jääb pisut segaseks kuna kaevandamine käib juba 60ndatest ja vesi juhitakse Angojja. Anelema V karjäärist eraldi veekõrvaldust ei tule, karjäär on Anelema karjääri alanduslehttris ja vesi liigub läbi Anelema karjääri. Seega loa andmisel võib täpsustada kuidas seda punkti täita tuleb.

Eesti looduskeskkond on jõudnud sellisesse olukorda, kus meie vooluveed on üha halvemas olukorras ja seda seetõttu, et varasemalt ei ole eelkõige maaparanduses ega kuivendusvete looduslikke veekogudesse juhtimisel pööratud veekvaliteedile olulist tähelepanu. Püüame praegu samm-sammult olukorda parandada ja esimeseks sammuks on keskkonna seiramine.

Seetõttu on vajalik esitada meile veeseire andmed ja nende põhjal otsustakse edasiste meetmete vajadus. Keskkonnaamet täpsustab tingimust nr 9 järgnevalt:

- Enne kaevandamise alustamist Anelema V dolokivikarjääris ning kuivendusvee juhtimisel Angoja ojja tuleb mõõta Angoja vee ja kuivendusvee vastavad hüdrokeemilised näitajad (pH, hõljuvainete hulk, BHT). Proov tuleb võtta kraavi suubumiskohas ojja ning ojas vastavalt 10 m enne kraavi suubumist. Kui näitajad erinevad Anelema IV dolokivikarjääri mõõdetud algnäitajatest üle 10%, tuleb leida hüdrotehnilised lahendused, mis vähendavad setete, toitainete ja pH mõju oja. Mõõtmise tulemused tuleb esitada Keskkonnaametile.

3.3.4. Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kuna Anelema V dolokivikarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuses oli arvestatud ka kohaliku omavalitsuse tingimustega, siis seab Keskkonnaamet Anelema V dolokivikarjääri keskkonnaloale nr KL-527559 kõrvaltingimusteks kõik punktis 3.3.3. toodud tingimused.

Lisaks on taotleja seletuskirjas kinnitanud, et juhul kui kohalike elanike poolt laekuvad kaebused müratasemete kohta, tehakse vastavad uuringud ja vajadusel leitakse kompromiss tekkiva häiringu kompenseerimiseks.

Eeltoodust lähtuvalt lisab Keskkonnaamet loale järgneva täiendava kõrvaltinigmuse:

- Kaebuste esinemisel tuleb läbi viia loa omanikul aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes müra mõõtmised lähima vastuvõtja katastriüksusel (müratundlikul alal) ning piirnormide ületamisel võtta kasutusele leevendusmeetmeid ja korraldada koheselt karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks. Peale leevendusmeetmete kasutuselevõttu tuleb teha kontrollmõõtmised lähima vastuvõtja katastriüksusel (müratundlikul alal). Mõõtmised peavad olema läbi viidud akrediteeritud mõõtja poolt. Mõõtmistulemused tuleb esitada esimesel võimalusel Keskkonnaametile.

3.4. Ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Anelema V dolokivikarjääri keskkonnaloa taotluse avalikustamise käigus esitati arvamusi.

Eraisik R.K. esitas 18.02.2026 arvamuse (registreeritud KOTKAS-s 20.02.2026 nr DM-133628-13). Kodaniku mure seisnes peamiselt Põhja-Pärnumaal Põlde kinnistule detailplaneeringu algatamisega, mille kohaselt soovitakse tiigi või tiikide rajamist vesiviljeluse eesmärgil, kuna selline tegevus eeldab dolomiidi kaevandamist vahetus läheduses ja millega võivad kaasneda pöördumatud keskkonna mõjud varale, elule ja tervisele. Kaevandamisega kaasnev tolm, müra, vibratsioon ja veerežiimi muutumise risk häiriks ebamõistlikult ja tahumatult palju, kaasaarvatud teisi lähedale jäävate kinnistute elanikke.

Lisaks on eraisik toonud välja ettepanekud:

- 1. Korrastada varasemalt dolomiidi kaevandamisega rikutud ala ja kujundada tiikideks nii, nagu seda lubatud on kaevandaja poolt. Koosolek, kus lubadused välja anti, toimus detsembris 2007. aastal AS Reiden Dolomiidi kontoris, kus olid kohal ka Halinga vallavalitsuse esindajad ja mitmed naaberkinnistute omanikud-esindajad. Täpsema meeldetuletamise koosolekuks oleme valmis;*
- 2. Palume korraldada koosolek Anelema dolomiidi karjääris kaevandamisest tulenevate keskkonna mõjude aruteluks. On lubadusi, mis eelnimetatud koosoleku järgselt täideti, kuid on lubadusi, mis siiani täitmist pole leidnud.*

Keskkonnaamet vastas eraisikule e-posti teel järgnevalt:

Detailplaneeringu muredega palume pöörduda kohaliku omavalitsuse poole (KOV; Põhja-Pärnumaa vald). Hetkeolukord keskkonnaloa (kaevandamise) menetluses (M-133628) on järgnev: Taotlus on võetud menetlusse ning taotlus on saadetud KOV-i arvamuse avaldamiseks. Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus pikendas 12.02.2026 kirjaga nr 6-2/2300-1 (registreeritud KOTKAS-s 16.02.2026 nr DM-133628-11) vastamistähtaega. KOV-il on aega anda arvamus taotluse kohta hiljemalt 20.03.2026 kuupäevaks.

Keskkonnamõjude osas: Keskkonnaamet koostab taotlusele eelhindangu, kus käsitletakse erinevaid mõjusid (nt pinna- ja põhjaveele, tolm/müra, looduskaitse, koosmõjud teiste piirkonna tegevustega jne), kus hinnatakse, kas keskkonnamõjude hindamine (KMH) on vajalik või mitte.

KMH algatamise või algatamata jätmise otsuse tegemise tähtaeg 18.05.2026.

Keskkonnaameti praktika kohaselt tehakse soovi kohaselt avalik arutelu, kas siis kui eelhinnang on valminud või keskkonnaloa eelnõu faasis. Muidugi on võimalik kohalikel pöörduda kohaliku omavalitsuse poole ning paluda KOV-il teostada kohalikega avalik arutelu enne seda.

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus esitas 20.03.2026 kirjaga nr 6-2/2300-3 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 23.03.2026 nr DM-133628-16) arvamuse, paludes Keskkonnaameti selgitust, kas *Anelema V dolokivikarjääri keskkonnaloa taotluse lisas nr 15 esitatud Monika Rahula 18.03.2021 nõusolek on õiguslikult piisav ja kooskõlas maapõueseaduse § 50 lg 10 nõuetega, arvestades omaniku vahetumist ja asjaolu, et nõusolek ei sisalda selget tahet lubada tegevust elamule lähemal kui 100 meetrit. Vastavalt maapõueseaduse § 55 lg 2 punktile 13 on asjakohase nõusoleku puudumine loa andmisest keeldumise alus. Seetõttu ei ole vallavolikogul võimalik anda taotlusele arvamust enne, kui Keskkonnaamet on kinnitanud esitatud dokumentide vastavust seadusele või nõudnud taotlejalt uue, kehtiva omaniku nõusoleku esitamist.*

Keskkonnaamet on teinud 19.03.2026 kirjaga nr DM-133628-15 lisaandmete küsimise OÜ-le Forek, selgitades, et Uuetooma kinnistu omaniku nõusolek on antud 2021. aastal Uuetooma kinnistul kaevandustegevuseks. Tollane omanik suri 2021. aasta lõpus. Uus omanik on alates 2025 keskpaigast, enne Anelema V dolokivikarjääri taotluse esitamist.

Sellest lähtuvalt puudub Uuetooma uue omaniku nõusolek (kinnistu jääb lähemale kui 100 m teenindusmaa piirist) kaevandamiseks. Kohalik omavalitsus teatas, et ei saa enne taotlusele arvamust avaldada, kui ei ole olemas kooskõlastust. Keskkonnaamet palub taotlusele lisada Uuetooma kinnistu (63801:001:0270) nõusolek ning esitada parandustaotlus hiljemalt kuupäevaks 03.04.2026.

OÜ Forek esitas 02.04.2026 parandustaotluse nr T-KL/1030111-4 (registreeritud KOTKAS-s dokumendina nr DM-133628-17), mistõttu ei ole enam vajalik kinnistu omaniku nõusolekut lähtuvalt MaaPS § 50 lg 10.

Keskkonnaamet edastas uuesti Anelema V dolokivikarjääri keskkonnaloa taotluse kohalikule omavalitsusele arvamuse avaldamiseks, vastamistähtajaga esimesel võimalusel, hiljemalt 04.06.2026. Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu on nõustunud 15.04.2026 otsusega nr 16 Anelema V dolokivikarjääri keskkonnaloa menetlemisega tingimuslikult.

Keskkonnaloa nr KL-527559 andmise otsuse ja loa eelnõude avalikustamise käigus arvamusi laekus/ei laekunud.

Keskkonnaamet edastas esitatud arvamused ja vastuväited taotlejale tutvumiseks ning arvamuse avaldamiseks (registreeritud KOTKAS-s xx.xx.xxxx numbriga DM-xxxxxxx-xx; HMS § 49 lg 3, KeÜS § 48¹ lg 4).

Olulisemad seisukohad eelnõudele ning Keskkonnaameti selgitused on järgmised: ...

3.5. Otsekohalduvad nõuded

Loaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Loa omaja peab järgima MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda loale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis "[Loa omaja meelepea](#)".

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo